

نگاه به تاریخ اسلام باید نگاه تحلیلی و عقلی باشد

یک استاد حوزه و دانشگاه گفت: ما به تاریخ پرشور اسلام بیشتر به صورت نقلی نگاه کرده‌ایم،

ایسنا/آذربایجان شرقی یک استاد حوزه و دانشگاه گفت: ما به تاریخ پرشور اسلام بیشتر به صورت نقلی نگاه کرده ایم، از این رو ضرورت دارد تا یک بازخوانی در تاریخ اسلام و به خصوص روایت سرگذشت امام حسین(ع) با نگاه عقلی و تحلیلی انجام گیرد.

حجت الاسلام مجتبی نظری در نشست تبیین بسترهای شکل گیری جریان عاشورا در سازمان جهاددانشگاهی آذربایجان شرقی که به همت معاونت فرهنگی این سازمان برگزار شد، با بیان این که نگاه به تاریخ به دو شکل عقلی و نقلی انجام می گیرد، اظهار کرد: نگاه نقلی به تاریخ فقط نقل قصه است در حالی که نگاه عقلی به تاریخ نوعی نگاه تحلیلی، علمی و فلسفی بوده و پاسخ به چراها است.

به گزارش ایسنا، وی با بیان این که سه نوع جامعه قابل تصور است، ادامه داد: گاهی یک جامعه، حق است و ارزش های فطری بر آن حاکم هستند اما گاه جامعه ای، باطل بوده و ضدا ارزش ها بر آن حاکم می شوند، نوع سوم جامعه نیز جامعه دارای شبهه است.

نظری با بیان این که جامعه باطل و حق دارای یکسری شاخص های مخصوص به خود هستند، گفت: جامعه باطل دارای شاخص های یک جامعه جاهلیت است که بر اساس آن ها، در این جامعه خدامحوری وجود ندارد و مملو از حس تعصب است. شعار حاکم بر آن نیز این است که «برادرت را یاری کن چه حق باشد چه باطل».

وی افزود: جامعه حق نیز شاخص های مخصوص به خود دارد و در این جامعه، بشر از خودمحوری رها شده و خداوند را محور قرار داده است و شعار آن نیز «حق را یاری کن چه برادر باشد چه نباشد.» اما دستیابی به این حق و عدالت در جامعه قطعاً آسان نبوده و مستلزم جنگ و دادخواهی است.

وی با اشاره به امکان تبدیل جامعه حق به باطل، اظهار کرد: در جامعه باطل، پرچم حرکت به سمت ضدا ارزش ها بوده و ویژگی هایی چون عدالت و اخلاق در آن قدرت به شمار نمی رود، در حالی که جامعه حق عکس آن است. پیامبر اکرم(ص) آمد و ارزش های قبلی را عکس کرد و حرکت جامعه را تغییر داد. علی رغم این که در جامعه باطل و حق، حرکت وجود دارد ولی جامعه دارای شبهه حرکت نمی کند.

این استاد حوزه و دانشگاه افزود: تغییر جامعه باطل به جامعه حق بسیار راحت و مسیری روان تر است زیرا جامعه حق بر اساس عقلانیت پایه گذاری شده و ارزش های آن فطری و مشخص هستند که هر انسانی به سمت آن ها سوق دارد ولی تبدیل جامعه حق به باطل به راحتی انجام پذیر نیست و جامعه باید از تونل شبهه رد شود.

وی با اشاره به نمود تاریخی عبور یک جامعه حق از تونل شبهه، ادامه داد: پیامبر اکرم(ص) آمد و با تغییر بت پرستی به خداپرستی و تشکیل حکومت اسلامی، تعصب را از بین برد و سپس جامعه اسلامی را تحویل امام علی(ع) داد اما در تاریخ می بینیم که وقتی حکومت تحویل امام علی(ع) داده شد و مردم ارتباطشان با پیامبر(ص) قطع شد، جنگ جمل رخ داد که نمود عینی وجود شبهه است. در این جنگ، مسلمانان نه با کفار بلکه با مسلمانان درگیر شدند و شبهه که به عبارتی «شبهه حق» است، به میان آمد.

وی گفت: در جنگ جمل، همه نماز می خواندند، همه اهل دین و اسلام بودند و پیامبر (ص) و قرآن کریم را قبول داشتند ولی نسبت به امامت علی(ع) شبهه ایجاد شده بود و نمی دانستند باید با امام علی(ع) و یا با کسی غیر از علی(ع) بیعت کنند.

نظری افزود: جنگ جمل به اتمام رسید ولی شبهه حل نشد. این شبهه می توانست با تبیین، نقل روایت تاریخ و بازخوانی تاریخ حل شود ولی چون انجام نگرفت، تبدیل به شک شد. مردم در جنگ جمل، امام علی(ع) را قبول داشتند اما در جنگ بعدی یعنی جنگ صفین بحث شک پیش آمد.

وی افزود: در جنگ صفین، مردم نسبت به امام علی(ع) و قرآن کریم دچار شک شدند و برای همین نیز قرآن ها را بر سر نیزه

انداختند. فرزند شبیهه، شک است و اگر جلویش گرفته نشود، شک ایجاد می شود و اگر جلوی شک نیز گرفته نشود، کفر ایجاد می شود، همان طور که در جنگ نهروان، به علی (ع) کافر گفتند و پس از آن نیز حتی به ساحت پیامبر اکرم(ص) نیز شبیهاتی ایجاد شد.

وی با بیان این که از زمانی که بحث کفر به میان آمد، تخریب علی(ع) آغاز شد، گفت: وقتی امام علی(ع) باطل معرفی شد، جشن شکست علی(ع) را گرفتند و حتی زن ها نذر می کردند تا امام(ع) بعد از ضربت کشته شود و شتر قربانی کنند. پس از او نیز همین شرایط برای امام حسین(ع) پیش آمد. وقتی ارتباط مردم با پیامبر اکرم(ص) بعد از رحلتشان قطع شد، ارتباط با علی(ع) نیز قطع شد و او را کافر دانستند و پس از او نیز نوادگانش کافر نامیده شدند. تمام این اتفاقات تنها بعد از ۲۷ سال پس از رحلت پیامبر(ص) افتاد.